

detta brev»¹. I motsats till konungen, som beseglade till förvaring och stadfästelse, beseglade sålunda de andra och hängdes rikets klämma mot vanliga bruket endast »till vittnesbörd».

Man frågar sig, huru detta kunde lyckas. Att det lyckades, kan ha berott därpå, att prelaterna krupit bakom interdiktet; detta var visserligen hävt, men endast förutsatt Gustaf Trolles samtycke och så nyligen, att saken kan ha hållits dold. Men därtill kom, att konungen hängde inte sitt sekret, än mindre sitt signet, utan själva majestätssigillet under akterna. Det var ett sigill, som i den allmänna meningen omgavs med halvt vidskeplig vördnad. Det är inte känt, att Christiern II varken förr eller senare använt det².

Biskoparna hade inte fogat sig efter ropet i Stockholm. Endast konungen band sig vid amnestien. Själva hade de tryggt sig fri ställning till denna. De stod med obeskuren rätt gentemot sina vedersakare.

Vid den tidpunkt, då Stockholm kapitulerade, kan ännu ingen tanke på ett kätterimål ha funnits. I så fall hade prelaterna inte behövt handla som de gjorde. De hade utan vidare kunnat besegla som begärdes. Det visade sig emellertid snart, att även den besegling, som genomdrivits, inte öppnade utsikt att nå målet. Så småningom har då tankarna förts mot en kätteriprocess. Därmed träder Sveriges rikes ärkebiskop, Gustaf Trolle, dominerande det hela, i förgrunden.

Man har velat teckna Gustaf Trolle i detta sammanhang såsom en tragisk personlighet. Det har blivit sagt, att vad han åsyftade i själva verket endast var att tilltvinga sig och kyrkan ekonomisk gottgörelse, väl även eventuellt att utarma sina vederdelomän. Uppfattningen bygger utom på allmänna räsønnemang och Uppsalakanikernas relation, båda här irrelevanta, främst på Olavus Petri. Enligt dennes framställ-

¹ Hadorph, Rimkrönikorna, II, 451, 446; Sveriges traktater III, 617, 620, 615. Jmfr A. Heise i Danmarks Riges Historie, VI, 178, och med denne K. B. Westman, 130.

² Acta pontificum Danica, VI, 297; Danske kongelige Sigiller 1085—1559, samlede af Dr. Henry Petersen, udg. af A. Thiset, VII.